Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я

Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства

(Обн., ДВ, бр. 23 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 28 от 2000 г., бр. 108 от 2001 г., бр. 47 от 2002 г., бр. 86 от 2003 г., бр. 28 и 94 от 2005 г., бр. 30, 36 и 37 от 2006 г., бр. 55 от 2007 г., бр. 70 от 2008 г., бр. 19 и 82 от 2009 г., бр. 46, 61 и 100 от 2010 г., бр. 19 от 2011 г., бр. 14 и 45 от 2012 г. и бр. 66 от 2013 г.)

§ 1. В чл. 1 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 т. 3 се изменя така:

„3. управление на минните отпадъци от проучването, добива, първичната преработка и складирането на подземните богатства.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Разпоредбите на този закон не се прилагат за:

1. научни изследвания, учебна и преподавателска работа;

2. добив на злато от руслата на реките чрез ръчно промиване;

3. добив на соли и елементи от морската вода;

4. отпадъците, които не са пряк резултат от дейности по проучване, добив, първична преработка и складиране на подземни богатства;

5. отпадъците, образувани при дейности по проучване, добив и първична преработка на подземни богатства в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона на Република България в Черно море;

6. инжектирането на води в земните недра, включително повторното инжектиране на изпомпани води, както е посочено в чл. 118 от Закона за водите.”

§ 2. Член 22а се изменя така:

„Чл. 22а. (1) Управлението на минните отпадъци се осъществява въз основа на одобрен план за управление на минните отпадъци, включващ необходимите мерки за предотвратяване, намаляване или ограничаване на вредното им въздействие върху компонентите на околната среда, безопасността и човешкото здраве.

(2) Мерките по ал. 1 се основават на най-добрите налични техники, като се вземат предвид техническите характеристики на съоръжението за минни отпадъци, географското му местоположение и местните условия на околната среда.

(3) План за управление на минните отпадъци се изготвя с оглед минимализиране, третиране, оползотворяване и обезвреждане на минните отпадъци и предвид принципа за устойчиво развитие.

(4) Целите на плана за управление на минните отпадъци по ал. 3 включват:

1. предотвратяване или намаляване образуването на минни отпадъци и на тяхната вредност при отчитане на:

а) управлението на минните отпадъци при проектирането и избора на технология за добив и първична преработка на подземни богатства;

б) промените, които минните отпадъци могат да претърпят при увеличаване на тяхната повърхнина и излагането им на условията над земята;

в) връщането на минните отпадъци обратно в отработените пространства, доколкото това е технически възможно, икономически изгодно и благоприятно за околната среда;

г) връщането обратно на горния почвен слой след закриване на съоръжението за минни отпадъци или ако това не е практически възможно – повторното използване на горния почвен слой на друго място;

д) използването на вещества с по-ниска степен на опасност при първичната преработка на подземните богатства при спазване изискването на чл. 87, ал. 2, т. 4;

2. оползотворяване на минните отпадъци чрез рециклиране, повторно използване или използване за специфични цели, доколкото това е благоприятно за околната среда и в съответствие с нормите на Закона за опазване на околната среда и подзаконовите нормативни актове по прилагането му;

3. гарантиране безопасното депониране на минните отпадъци чрез предвиждане в проектите по чл. 82 и изпълнение на дейности и мероприятия за изграждане, експлоатация и закриване на съоръжения за минни отпадъци в съответствие с плана за управление на минните отпадъци:

а) които обезпечават минимален и, ако е възможно впоследствие – никакъв мониторинг, контрол и управление на закритото съоръжение за минни отпадъци;

б) изпълнението на които води до предотвратяване или минимизиране на дългосрочни отрицателни ефекти върху околната среда и човешкото здраве;

в) изпълнението на които гарантира дългосрочна геотехническа стабилност на надземните съоръжения за минни отпадъци.

(5) Разпоредбите на тази глава се отнасят за минните отпадъци, които са отпадъци, генерирани от търговци и търговски предприятия, изпълняващи дейности по открит и подземен добив на подземни богатства, включително чрез сондажи или преработка на извлечения материал, натрупани:

1. в резултат на дейности по разрешения за търсене и проучване или за проучване, или по концесии за добив;

2. до влизането в сила на Закона за подземните богатства.

(6) Минните отпадъци престават да бъдат отпадъци по смисъла на ал. 5, след като са преминали през процес на оползотворяване и отговарят на критерии, съобразени със следните условия:

1. за използването им за специфични цели е налична възприета практика;

2. за тях съществува пазар или търсене;

3. отговарят на техническите изисквания за специфичните цели и са в съответствие с нормативните изисквания и стандарти, приложими към тях;

4. употребата им няма да доведе до вредно въздействие върху околната среда или човешкото здраве.”

§ 3. Член 22б се изменя така:

„Чл. 22б. (1) Минните отпадъци се класифицират според степента на риска за околната среда и/или човешкото здраве въз основа на качествената им характеристика и състав, както следва:

1. незамърсени почви, инертни отпадъци, неопасни отпадъци от проучването и отпадъци от добива и преработката на торф;

2. неопасни неинертни отпадъци;

3. опасни отпадъци.

(2) Минните отпадъци се депонират и съхраняват в съоръжения за минни отпадъци, чието местоположение, конструкция и управление предотвратяват или максимално намаляват отрицателното им въздействие върху компонентите на околната среда и/или човешкото здраве, без да причиняват безпокойство чрез шум или миризми и без да влияят отрицателно на места от особен интерес.

(3) Съоръжение за минни отпадъци е всяко пространство - насипище, хвостохранилище или друго, предназначено за събиране или депониране на минни отпадъци в твърда или течна фаза, в разтвор или суспензия, за следния период от време:

1. неограничен - за съоръжения от категория „А” и за съоръжения за отпадъци, охарактеризирани като опасни в плана за управление на отпадъците;

2. над 6 месеца - за съоръжения за опасни отпадъци, генерирани непредвидено;

3. над една година – за съоръжения за неопасни, неинертни отпадъци;

4. над 3 години – за съоръжения за незамърсени почви, неопасни отпадъци от проучване, отпадъци при добива, преработката и съхранението на торф и инертни отпадъци.

(4) Съоръжението за минни отпадъци по ал. 3 включва и всяка язовирна стена/бент или друга структура, служеща да съдържа, задържа, ограничава или поддържа по друг начин съоръжението.

(5) Съоръженията за минни отпадъци по ал. 3 се категоризират според степента на тяхната опасност и риска за околната среда и човешкото здраве, като:

1. съоръжения „категория А” са съоръжения за минни отпадъци, които в резултат на непредвидени обстоятелства или лошо управление могат да станат причина за голяма авария и/или съдържат опасни отпадъци по ал. 1, т. 3 и опасни вещества или смеси над определен праг;

2. съоръжения „категория Б” са всички останали съоръжения за минни отпадъци.

(6) Категорията на съоръжението за минни отпадъци по ал. 5 се определя при условията и по реда на наредбата по чл. 22к чрез оценка на риска въз основа на качествената характеристика и състава на минния отпадък, включително на промените му в резултат на възможни вторични въздействия, на степента на стабилност на съоръжението според неговите технически характеристики, на неговия настоящ и бъдещ размер и на местоположението му.

(7) Отработените пространства, образувани в резултат на подземен или открит добив на подземни богатства, в които минните отпадъци се връщат като запълващ материал, не са съоръжения за минни отпадъци.

(8) При връщане на минните отпадъци в отработените пространства с рехабилитационни и конструкционни цели, независимо дали са генерирани от повърхностно или подземно извличане, се предприемат подходящи мерки за:

1. осигуряване стабилност на минните отпадъци в съответствие с приложимите изисквания на чл. 22и, ал. 1, т. 2;

2. предотвратяване замърсяването на почвата и влошаване състоянието на водите в съответствие с приложимите изисквания на чл. 22и, ал. 1, т. 1;

3. гарантиране на мониторинг на минните отпадъци и отработените пространства в съответствие с приложимите изисквания на чл. 22и, ал. 1, т. 3.

(9) Когато за запълването на отработените пространства се използват други отпадъци освен минните отпадъци, се прилагат Законът за опазване на околната среда и Законът за управление на отпадъците и съответните подзаконови нормативни актове по прилагането им.“

§ 4. В чл. 22в се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 думите „по чл. 22а, ал. 2“ се заличават, а думата „утвърден“ се заменя с „одобрен“.

2. В ал. 4 се създава изречение второ:

„Министърът на икономиката и енергетиката може да възложи независима експертиза на представения отчет.“

3. Алинея 5 се отменя;

4. Алинея 6 се изменя така:

„(6) След приключване на дейностите по концесионния договор, в т. ч. рекултивацията на съоръженията за минни отпадъци, минните отпадъци се предават на областния управител на областта, на чиято територия се намират.“

§ 5. Член 22г се изменя така:

„Чл. 22г. (1) Всяка дейност, пораждаща минни отпадъци, се осъществява в съответствие с одобрен от министъра на икономиката и енергетиката или от оправомощено от него длъжностно лице план за управление на минните отпадъци.

(2) За дейности по управление на отпадъци по чл. 22б, ал. 1, т. 1 и 2, съхранявани в съоръжения от категория „Б”, се изисква одобрен от министъра на икономиката и енергетиката или от оправомощено от него длъжностно лице план за управление.

(3) За дейности по управление на минни отпадъци, съхранявани в съоръжение категория „А”, се изисква разрешително, включващо одобрен план за управление, издадено от министъра на икономиката и енергетиката.

(4) Когато инвестиционното предложение, пораждащо минни отпадъци, подлежи на процедура по ОВОС съгласно глава шеста от Закона за опазване на околната среда, в обхвата на оценката задължително се включва и предложението за управление на минните отпадъци.

(5) Планът за управление на минните отпадъци се изготвя от оператора и трябва да съдържа:

1. мотивирано предложение за категория на съоръжението по чл. 22б, ал. 5, както и:

а) за съоръжение от категория „А” – разработена политика за предотвратяване на големи аварии, система за управление на безопасността и вътрешен авариен план;

б) за съоръжение от категория „Б” – доклад за оценка на риска с мотиви, че съоръжението не следва да бъде определяно като категория „А”, както и идентифициране на възможните опасности от авария;

2. характеристика и прогнозно количество на минните отпадъци, които ще се образуват по време на проучването, добива, първичната преработка и складирането на подземните богатства;

3. описание на дейността, пораждаща минните отпадъци, както и всяка последваща преработка, на която те се подлагат;

4. описание на възможните рискове за околната среда и човешкото здраве, както и превантивните мерки за минимализиране на въздействието върху околната среда по време на функционирането и след закриването на съоръжението за минни отпадъци, включително за изпълнение на изискванията на чл. 22и, ал. 1, т. 1, 2, 4 и 5;

5. процедури за контрол и мониторинг в изпълнение на изискванията на чл. 22и, ал. 1, т. 3 или на чл. 22б, ал. 8;

6. план за закриване на съоръжението, предвиждащ рекултивация на земята, засегната от съоръжението, процедури след закриването и мониторинга в съответствие с чл. 22л, ал. 3;

7. мерки за предотвратяване влошаването на състоянието на водите в съответствие с чл. 118 от Закона за водите и за предотвратяване и минимализиране на замърсяването на въздуха и почвата по чл. 22и, ал. 1, т. 1;

8. описание как избраните технологии за добив и първична преработка на подземни богатства ще постигнат целите на плана по чл. 22а, ал. 4, т. 1.

(6) В плана за управление на минните отпадъци за хвостохранилища с наличие на цианид операторът предлага мерки за намаляване концентрацията на слабокиселинния разложим цианид, използвайки най-добрите налични техники, до възможно най-ниското равнище, но не по-високо от 10 ppm. За хвостохранилища, въведени в експлоатация към 1 май 2008 г., концентрацията се намалява поетапно, като не надвишава 50 ppm от 1 май 2008 г., 25 ppm от 1 май 2013 г. и 10 ppm от 1 май 2018 г. При

поискване от министъра на икономиката и енергетиката операторът представя доклад за оценка на риска, съобразен със специфичните условия на миннодобивния обект, чрез който доказва, че посочените граници на концентрация не е необходимо да бъдат още понижавани.

(7) Заедно с плана за управление на минните отпадъци операторът предоставя на министъра на икономиката и енергетиката и:

1. влязло в сила решение по ОВОС, издадено по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда, или решение, с което е преценено да не се извършва ОВОС;

2. документи, удостоверяващи квалификацията, познанията и техническите си възможности за извършване на дейностите по управлението;

3. програма за обучение на персонала, чието изпълнение се отчита едновременно с изпълнението на плана за управление на минните отпадъци в съответствие с чл. 22в, ал. 4;

4. доказателства за възлагане по чл. 22в, ал. 3.

(8) Когато съоръжението е от категория „Б", документите по ал. 5 и 7 се разглеждат от министъра на икономиката и енергетиката или от оправомощено от него длъжностно лице в 30-дневен срок и ако има пропуски или информацията е недостатъчна, на кандидата се дава срок за отстраняването им или документите се връщат за отстраняване на нередовностите със задължителни указания.

(9) В срок до два месеца след отстраняване на пропуските по ал. 8 или от повторното внасяне на документите по ал. 5 и/или 7 министърът на икономиката и енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице одобрява или мотивирано отказва да одобри плана за управление на минните отпадъци.

(10) Министърът на икономиката и енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице одобрява представения план за управление на минни отпадъци, когато:

1. операторът е изпълнил изискванията на чл. 22г, ал. 5 и 7;

2. управлението на минните отпадъци не противоречи на плановете и програмите за управлението на отпадъците по Закона за управление на отпадъците, удостоверено с документ, издаден от съответния компетентен орган.

(11) Редът за разработване, одобряване и преразглеждане на плана за управление на минните отпадъци се определя с наредбата по чл. 22к."

§ 6. Член 22д се изменя така:

„Чл. 22д. (1) Когато съоръжението е от категория „А”, операторът подава заявление до министъра на икономиката и енергетиката за издаване на разрешително за управление на минни отпадъци, съхранявани в съоръжение от категория „А”, в което се посочват трите имена и адресът, ако операторът е физическо лице, или наименованието, седалището и търговската регистрация, ако операторът е юридическо лице. Към заявлението се прилагат:

1. документи, удостоверяващи самоличността на кандидата – физическо лице;

2. документ, удостоверяващ, че кандидатът има права за търсене и проучване или за проучване, или за добив на подземни богатства по този закон или е упълномощен от лице, притежаващо такива права;

3. предложение за местоположение на съоръжението и други алтернативни варианти за местоположение, отразени на план с нанесени подземни и надземни комуникации, водни обекти, санитарно-охранителни зони, сгради и други;

4. инженерно-геоложки, хидрогеоложки, хидроложки, хидрохимични, сеизмични и морфоложки данни за района, в който ще бъде разположено съоръжението;

5. план за управление на минните отпадъци, изготвен съобразно изискванията на чл. 22г;

6. мерки за предотвратяване на големи аварии и авариен план;

7. предложение за финансово обезпечение по чл. 22з;

8. доказателства, че кандидатът притежава необходимите за дейността квалификация, познания и технически възможности;

9. декларация относно данните, които според оператора представляват търговска тайна и не трябва да са част от публичния регистър по чл. 22е, ал. 4.

(2) Заявлението и документите по ал. 1 се разглеждат в 30-дневен срок и ако има пропуски или информацията е недостатъчна, на кандидата се дава срок за отстраняването им или се връщат за отстраняване на нередовностите със задължителни указания.

(3) След отстраняване на пропуските и/или допълване на предоставената информация и не по-късно от два месеца след провеждане на процедурата по чл. 22ж министърът на икономиката и енергетиката одобрява плана за управление на минните отпадъци по ал. 1, т. 5 и издава разрешително или отказва мотивирано да одобри плана за управление на минните отпадъци и да издаде разрешително.

(4) Министърът на икономиката и енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице издава разрешително за управление на минни отпадъци, когато:

1. операторът е изпълнил изискванията на чл. 22д, ал. 1;

2. управлението на минните отпадъци не противоречи на плановете и програмите за управление на отпадъците по Закона за управление на отпадъците, удостоверено с документ, издаден от съответния компетентен орган;

3. планът за управление на минните отпадъци идентифицира опасностите от големи аварии и те ще бъдат взети предвид при проектирането, изграждането, експлоатацията и поддръжката, закриването и последващия мониторинг на съоръжението за минни отпадъци с оглед предотвратяването на такива аварии и ограничаването на неблагоприятните им последици за човешкото здраве и/или околната среда, включително трансграничните въздействия.“

§ 7. Член 22е се изменя така:

„Чл. 22е. (1) Разрешителното по чл. 22д, ал. 3 е безсрочно.

(2) Разрешителното се преразглежда на всеки 5 години и когато:

1. са настъпили съществени промени в експлоатацията на съоръжението за минни отпадъци, засягащи неговата конструкция, в качествения състав или в количеството на минните отпадъци;

2. са настъпили промени в плана за управление;

3. резултатите от проверките на органа по чл. 5а налагат това;

4. резултатите от мониторинга налагат това;

5. са настъпили съществени изменения в най-добрите налични техники.

(3) При преразглеждането на разрешителното компетентният орган преценява необходимостта от изменение на условията в разрешителното или от актуализирането им.

(4) Издаденото разрешително, както и неговите изменения се оповестяват чрез публикуване на интернет страницата на Министерството на икономиката и енергетиката в 14-дневен срок от датата на издаването, а в случаите на трансгранични въздействия се изпращат и на държавите, засегнати от дейността на съоръжението за минни отпадъци. В същия срок писмено се уведомява и заявителят.

(5) Заинтересованите лица могат да обжалват издаденото разрешително или неговите изменения по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от оповестяването му по ал. 4.

(6) Министърът на икономиката и енергетиката поддържа публичен регистър на операторите и на издадените разрешителни по чл. 22д, ал. 3.“

§ 8. Член 22ж се изменя така:

„22ж. (1) Не по-късно от 10 дни след отстраняване на нередовностите или допълване на предоставената информация по чл. 22д, ал. 1 министърът на икономиката и енергетиката уведомява обществеността, като публикува на интернет страницата на Министерството на икономиката и енергетиката:

1. заявлението за издаване на разрешително;

2. в случай на възможни трансгранични ефекти – съобщение, че решението, засягащо дадено заявление за издаване на разрешително, подлежи на консултация между засегнатите държави - членки на Европейския съюз;

3. компетентния орган, който е отговорен за вземането на решението, имената и длъжността на лицата, от които може да се получи информация, свързана с постъпилото заявление за издаване на разрешително, имената и длъжността на лицата, на които може да се представят становища, коментари и въпроси, както и график за представянето им;

4. възможните решения;

5. в случай на актуализиране на дадено разрешително или на условията по него – основанията за направеното предложение за актуализиране;

6. сроковете и местата, както и средствата, чрез които съответната информация ще бъде предоставена;

7. разяснения за възможността за участие в процедурата по издаване на разрешителното, така че засегнатата общественост да може да се подготви и да участва ефективно.

(2) Публикуваната информация по ал. 1 не трябва да съдържа лични данни и/или данни, които операторът е посочил, че представляват негова търговска тайна.

(3) Сроковете, определени по ал. 1, т. 6, трябва да са достатъчни, за да може засегнатата общественост да се запознае с всяка информация, станала налична след уведомяването по ал. 1, която е от значение за издаване на разрешителното.

(4) При вероятност съоръжението за минни отпадъци от категория „А”, за което е открита процедура за издаване на разрешително, да причини съществено въздействие върху околната среда, което създава риск

за човешкото здраве в друга държава - членка на Европейския съюз, министърът на икономиката и енергетиката препраща информацията по ал. 1 в 10-дневен срок след отстраняване на нередовностите или допълване на предоставената информация по чл. 22д, ал. 1 и провежда консултации със засегнатата държава членка.

(5) Становищата, коментарите и въпросите по ал. 1, т. 3, както и резултатите от консултациите по ал. 5 се вземат предвид при издаване на разрешителното или неговото изменение.”

§ 9. В чл. 22з се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 2 и 3 се изменят така:

„(2) Финансовото обезпечение по ал. 1 трябва да покрива пълния размер на средствата, необходими за:

1. изпълнение на задълженията на оператора по плана за управление на минните отпадъци, които към момента на предоставяне на обезпечението не са изпълнени;

2. изпълнение на мерките по вътрешния авариен план в случай на настъпване на авария на съоръжението за минни отпадъци.

(3) Размерът на обезпечението се определя въз основа на изготвения доклад за оценка на риска за съоръжението според вероятното му въздействие върху околната среда, характеристиката на минните отпадъци и бъдещото ползване на рекултивираната земя. Размерът на обезпечението трябва да е достатъчен, за да покрие разходите по необходимите възстановителни работи, в случай че се наложи те да бъдат възложени от министъра на икономиката и енергетиката на трето лице.“

2. В ал. 5 се създава изречение второ:

„Промяна в размера и/или частично освобождаване на финансовото обезпечение се извършва след приемане на изпълнени дейности, предвидени в плана за управление, при условия и по ред, определени с концесионния договор.“

3. В ал. 7 накрая се добавя „от трети лица“.

§ 10. Член 22и се изменя така:

„Чл. 22и. (1) При изграждане на ново или при изменение на съществуващо съоръжение за минни отпадъци операторът е задължен да осигури:

1. разполагането на съоръжението за минни отпадъци на подходящо място съобразно изискванията на действащото законодателство по опазване на човешкото здраве, околната среда и културните ценности, както и в

съответствие с геоложките, хидроложките, хидрогеоложките, сеизмичните и геотехнически фактори;

2. проектирането му, така че да отговаря в краткосрочен и дългосрочен план на условията за предотвратяване замърсяването на почвата, въздуха и водите, като се вземат предвид изискванията на Закона за водите и подзаконовите актове по прилагането му, и за гарантиране ефективното събиране на замърсената вода и инфилтрат;

3. когато това се изисква от разрешителното – намаляване на ерозията, причинена от водата и вятъра, доколкото това е технически възможно и икономически оправдано;

4. подходящото конструиране, управление и поддържане на съоръжението за минни отпадъци с оглед гарантиране на физическата му стабилност и предотвратяване в краткосрочен и дългосрочен план замърсяването на почвата, въздуха или водите, както и с оглед минимализиране, доколкото е възможно, на увреждането на ландшафта;

5. разработване на подходящи планове и създаване на необходимата организация за редовен мониторинг и инспектиране на съоръжението за минни отпадъци от компетентни лица и за предприемане на действия в случай на признаци за нестабилност на съоръжението или замърсяване на водите или почвата;

6. необходимата организация за последваща рекултивация на земята, засегната от съоръжение за минни отпадъци, и закриването на това съоръжение;

7. подходяща организация за времето след закриване на съоръжението за минни отпадъци.

(2) Рекултивацията на земята, засегната от съоръжението по ал. 1, т. 4, обхваща комплекс от инженерни, мелиоративни, селскостопански, горскостопански и други дейности, изпълнението на които води до възстановяване на нарушените терени до задоволително състояние, по-специално по отношение на качеството на почвата, дивите растения и животни, естествените местообитания, пресноводните системи, ландшафта и за подходящите полезни ползвания.

(3) За резултатите от мониторинга и инспектирането по ал. 1, т. 5 се съставят протоколи. Протоколите се съхраняват от оператора, който се задължава при поискване да ги представя на компетентните органи и да ги предаде в случай на смяна на оператора.”

§ 11. В чл. 22к, т. 3 думата „утвърждаване“ се заменя с „одобряване“.

§ 12. В част първа, глава осма се създават чл. 22л и 22м:

„Чл. 22л. (1) Процедура по закриване на съоръжение за минни отпадъци може да започне в един от следните случаи:

1. след изпълнение на съгласуван цялостен работен проект по чл. 83 в частта му относно изграждане и експлоатация на съоръжението за минни отпадъци;

2. по искане на оператора съгласувано с министъра на икономиката и енергетиката;

3. с мотивирана заповед на министъра на икономиката и енергетиката.

(2) Съоръжение за минни отпадъци може да бъде считано за окончателно закрито, след като:

1. операторът писмено е уведомил министъра на икономиката и енергетиката, че е изпълнил задълженията си, предвидени в закон и/или в съгласуван цялостен работен проект по чл. 83 в частта му относно изграждане и експлоатация на съоръжението за минни отпадъци, и

2. министърът на икономиката и енергетиката или оправомощено от него длъжностно лице в тримесечен срок от уведомлението по т. 1 е извършил окончателно инспектиране на място, оценил е всички доклади, представени от оператора, констатирал е, че земята, засегната от съоръжението за минни отпадъци, е била рекултивирана съгласно чл. 22и, ал. 2 и е съобщил на оператора одобрението си за закриването; това одобрение не освобождава оператора от задълженията му, предвидени в закон и/или в плана за управление на минните отпадъци.

(3) След закриване на съоръжението за минни отпадъци операторът е отговорен за неговата поддръжка, мониторинг и контрол, както и за прилагането на мерки в случай на авария за срок, определен от министъра на икономиката и енергетиката. Срокът се определя по предложение на министъра на околната среда и водите, като се взема предвид естеството и продължителността на опасността за човешкото здраве и/или за околната среда.

(4) С оглед изпълнение на изискванията на Закона за водите след закриване на съоръжението за минни отпадъци операторът е длъжен да контролира физическата и химическата стабилност на съоръжението и да извършва всички други необходими дейности за минимализиране на всеки възможен отрицателен ефект върху околната среда и по-специално върху състоянието на водите, като:

1. извършва консервиране и мониторинг на съоръжението, осъществяван чрез изградена и поддържана в изправност контролно-измервателна система;

2. поддържа в изправност съществуващите водоотливни, дренажни, защитни и други необходими съоръжения и осигурява проводимостта на наличните преливни и отвеждащи канали.

(5) Разпоредбите на чл. 22м, ал. 1-3 се прилагат и за времето след закриване на съоръжението за минни отпадъци.

(6) В случай че бъде издадено разрешение за проучване или бъде предоставена концесия за добив за площ, включваща изцяло или част от закрито съоръжение за минни отпадъци, операторът се освобождава от задълженията си за поддръжка, мониторинг, контрол и изпълнение на мерки в случай на авария по ал. 1-5, както и от задълженията си по чл. 22м. В тези случаи отговорността за физическата стабилност на съоръжението, за предотвратяването в краткосрочен и дългосрочен план на замърсяването на почвата, въздуха или водите, както и за минимализирането, доколкото е възможно, на увреждането на ландшафта се поема от титуляря на разрешението за проучване или от концесионера.

Чл. 22м. (1) В случай на авария, засягаща съоръжение от категория „А", за която е вероятно да причини трансграничен ефект, министърът на икономиката и енергетиката незабавно предоставя на местната общественост и на другата държава – членка на Европейския съюз, информацията по чл. 35, ал. 3, т. 4, буква „в" от Закона за защита при бедствия.

(2) След закриване на съоръжението за отпадъци операторът е длъжен да уведомява министъра на икономиката и енергетиката и министъра на околната среда и водите незабавно, както и писмено не по-късно от 48 часа:

1. за всякакви събития, които е вероятно да засегнат стабилността на съоръжението за минни отпадъци и да окажат въздействие върху околната среда; всяка година до 15 май министърът на околната среда и водите предоставя на министъра на икономиката и енергетиката списък на събитията, съобщени в периода от 1 май на предходната година до 30 април на текущата година, с посочване на вероятната им степен на въздействие върху околната среда;

2. за всякакви съществени въздействия върху околната среда, констатирани в рамките на процедурите за контрол и мониторинг на съоръжението за минни отпадъци; всяка година до 15 май министърът на околната среда и водите предоставя на министъра на икономиката и

енергетиката списък на тези събития, за които е констатирано съществено въздействие върху околната среда, съобщени в периода от 1 май на предходната година до 30 април на текущата година.

(3) Когато е приложимо, операторът на съоръжение от категория „А" привежда в действие вътрешен авариен план и следва други инструкции от съответния компетентен орган по отношение на мерките, които трябва да бъдат предприети, и поема разходите за тяхното изпълнение.

(4) Министърът на икономиката и енергетиката съставя, публикува и поддържа на интернет страницата на Министерството на икономиката и енергетиката актуален опис на закритите съоръжения за минни отпадъци, включително на изоставените, които причиняват сериозни отрицателни въздействия върху околната среда или за които има вероятност в средносрочен или краткосрочен план да станат сериозна заплаха за човешкото здраве или за околната среда."

§ 13. В чл. 54, ал. 1 т. 6 се отменя.

§ 14. В чл. 67, ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 7:

„7. едностранно, в случаите по чл. 69, ал. 1;".

2. Досегашната т. 7 става т. 8.

§ 15. В чл. 68 ал. 1 и 2 се изменят така:

„(1) Министърът на икономиката и енергетиката има право да спре действието на разрешението за търсене и проучване или за проучване или на концесията, когато титулярят на разрешението или концесионерът нарушава действащото законодателство или клаузите на сключения договор.

(2) В случаите по ал. 1 министърът на икономиката и енергетиката спира действието на разрешението за търсене и проучване или за проучване или на концесията, като уведомява писмено титуляря на разрешението или концесионера и му определя подходящ срок за отстраняване на нарушенията."

§ 16. В чл. 69, ал 1 се правят следните изменения:

1. В т. 2 думите „за безопасността и здравето на населението" се заменят със „за човешкото здраве".

2. Точка 3 се изменя така:

„3. титулярят на разрешението или концесионерът системно не спазва изискванията за опазване на земните недра и рационалното използване на подземните богатства, за опазване на околната среда, за

рекултивация на нарушените терени, за управление на минните отпадъци или за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.“

§ 17. В чл. 70 ал. 3 и 4 се изменят така:

„(3) С решението по чл. 69, ал. 1 се определя датата на прекратяването, а при концесия за добив – и срокът, и условията за предаване от концесионера на обекта на концесията.

(4) При прекратяване по чл. 69 титулярят на разрешението или концесионерът извършва рекултивация на засегнатата земя или осигурява финансови средства за извършването ѝ.”

§ 18. Наименованието на част трета се изменя така:

„Опазване на земните недра, околната среда, защитените територии, културните ценности. Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Контрол”

§ 19. Член 77 се отменя.

§ 20. Член 78 се изменя така:

„Чл. 78. Всеки титуляр на разрешение за търсене и проучване или за проучване или концесионер е длъжен да извършва дейностите по предоставеното му разрешение или концесия за добив и по съответния договор съгласно изискванията на този закон и на действащото законодателство по опазване на земните недра чрез рационално използване на подземните богатства, опазване на околната среда, на защитените територии, на културните ценности, както и по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.“

§ 21. В чл. 83 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Работните проекти за търсене, проучване, добив и първична преработка на подземни богатства трябва да съдържат данни за обема, техническите и технологичните решения и сроковете за изпълнение на геологопроучвателните и миннодобивните дейности.“

2. В ал. 2 т. 5 се изменя така:

„5. здравословни и безопасни условия на труд в съответствие с действащото законодателство;“.

§ 22. В наименованието на част трета, глава пета, думите „по опазване на земните недра чрез рационалното използване на подземните богатства“ се заличават.

§ 23. В чл. 90 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Министърът на икономиката и енергетиката осъществява цялостен контрол:

1. по опазване на земните недра чрез рационално използване на подземните богатства;

2. върху съдържанието и изпълнението на цялостните и годишните работни проекти за търсене, проучване, добив и първична преработка на подземните богатства, на плановете за управление на минните отпадъци и на проектите за консервация, ликвидация и рекултивация;

3. по изпълнението на договорите за търсене и проучване или за проучване или на концесионните договори;

4. по извършването на търсене, проучване или добив на подземни богатства:

а) без издадено разрешение или предоставена концесия;

б) с разрешение или с концесия, които не са влезли в сила или чието действие е спряно по реда на чл. 68 или на сключения договор.“

2. Алинеи 3-5 се изменят така:

„(3) Министърът на труда и социалната политика чрез Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ осъществява контрол върху предоставените разрешения за търсене и проучване и за проучване и концесии за добив по отношение на здравословните и безопасни условия на труд.

(4) Министърът на културата осъществява контрол върху дейностите по предоставени разрешения за търсене и проучване и за проучване и концесии за добив, когато се засягат културни ценности.

(5) Кметът на съответната община осъществява контрол по извършването на търсене, проучване или добив на подземни богатства:

1. без издадено разрешение или предоставена концесия;

2. с разрешение или с концесия, които не са влезли в сила или чието действие е спряно по реда на чл. 68 или на сключения договор.“

3. Създава се ал. 6:

„(6) Органите по ал. 1-5 могат да възлагат осъществяването на контролните дейности на длъжностни лица от съответната администрация.“

§ 24. В чл. 91 се правят следните изменения:

1. В т. 3 след думите „пропуски и нарушения“ се поставя точка и запетая и текстът до края се заличава.

2. В т. 4 думите „след писмено предупреждение“ се заличават.

3. В т. 5 след думите „констатирани нарушения“ се поставя точка и текстът до края се заличава.

§ 25. Член 92 се изменя така:

„Чл. 92. (1) Контролните органи по чл. 90 са длъжни:

1. да установяват обективно фактите и да отразяват резултатите от проверките в констативни протоколи;

2. да опазват служебната, производствената и търговската тайна, както и да не разгласяват данни от проверките преди тяхното приключване;

3. да уведомяват писмено министъра на икономиката и енергетиката за резултатите от извършените от тях проверки, включително за дадените предписания, както и за изпълнението или неизпълнението им.

(2) Ежегодно до 31 март министърът на икономиката и енергетиката обявява публично на интернет страницата на Министерството на икономиката и енергетиката информация относно резултатите от извършения през предходната година контрол от органите по чл. 90.“

§ 26. Създава се чл. 92а:

„Чл. 92а. Редът за осъществяване на контрола по тази глава, формата и съдържанието на представяната информация по чл. 92, ал. 2 се определят с наредба на Министерския съвет.“

§ 27. В чл. 93 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „чието действие е спряно по реда на чл. 68 и на сключения договор“ се заменят с „което не е влязло в сила или чието действие е спряно по реда на чл. 68 или на сключения договор“.

2. В ал. 2 думата „надлежно“ се заличава и думите „или с концесия, чието действие е спряно по реда на чл. 68 и на сключения договор“ се заменят с „или с концесия, която не е влязла в сила или чието действие е спряно по реда на чл. 68 или на сключения договор“.

3. В ал. 4 след думите „или нарушава права“ се добавя „на трети лица“.

§ 28. В чл. 94 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „разрешително по чл. 22г, ал. 2“ се заменят с „разрешително по чл. 22д, ал. 3“ и думите „план за управление по чл. 22д“ се заменят с „план за управление по чл. 22г, ал. 5“.

2. В ал. 2 думите „разрешително по чл. 22е“ се заменят с „разрешително по чл. 22д, ал. 3“ и думите „план за управление по чл. 22д“ се заменят с „план за управление по чл. 22г, ал. 5“.

§ 29. В чл. 95 ал. 4 се изменя така:

„(4) Нарушенията по чл. 93, ал. 4 се установяват и с актове на длъжностни лица от Министерството на околната среда и водите, от Министерството на културата или от Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, като наказателните постановления се издават от съответния министър, от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ или от оправомощени от тях длъжностни лица.“

§ 30. В § 1 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Точки 23 и 24 се изменят така:

„23. „първична преработка“ или „преработка“ са механични, физични, биологични, термични или химически процеси или комбинация от процеси, извършвани върху добити подземни богатства с цел извличане или създаване на полезни компоненти, включително промени в размера, класифициране, сепариране, филтруване и излужване, както и повторното третиране на вече депонирани отпадъци с изключение на топене, термични производствени процеси (без производството на негасена вар) и всички металургични процеси;

24. „оползотворяване на минни отпадъци“ е всяка дейност, която има като основен резултат използването на отпадъка за полезна цел вместо други материали, които биха били използвани за изпълнението на дадена функция, когато това е благоприятно за околната среда в съответствие с нормите по Закона за опазване на околната среда и подзаконовите нормативни актове по прилагането му и с разпоредбите на този закон;“.

2. В т. 25 след думите „непредвидени операции” се поставя точка и запетая и се създава изречение второ: „проучвателните операции не включват дейности по разработване или добив от находището;”.

3. В т. 38 и 39 думата „населението“ се заменя с „работещите“.

4. Точка 40 се изменя така:

„40. „хвостохранилище (шламохранилище)“ е естествено или инженерно съоръжение за депонирането на финозърнести отпадъци наред с различни количества свободна вода, получени след преработката на подземни богатства и от пречистването и рециклирането на производствена вода;“.

5. Създават се т. 40а и 40б:

„40а. „насипище (табан)“ е инженерно съоръжение за съхраняване на твърди минни отпадъци върху повърхността на земята;

40б. „язовирна стена/бент“ е инженерно съоръжение, проектирано да задържа или да ограничава вода и/или отпадъци в дадено хвостохранилище (шламохранилище);“.

6. В т. 43 накрая се поставя точка и запетая и се създава изречение второ: „общото съдържание на инфилтрат и замърсители в отпадъците и екотоксичността на инфилтрата трябва да са незначителни, като не влошават състоянието на водите;“.

7. Създава се т. 43а:

„43а. „инфилтрат“ е всяка течност, процеждаща се през депонираните минни отпадъци и емитирана от или съдържаща се вътре в дадено съоръжение за минни отпадъци, включително замърсено оттичане, което може да засегне неблагоприятно околната среда, ако не се третира правилно;“.

8. В т. 45 накрая се поставя запетая и се добавя „в съответствие с приложение № 3 към § 1, т. 12 от Допълнителните разпоредби на Закона за управление на отпадъците“.

9. В т. 47 думите „човешкото здраве и околната среда“ се заменят с „човешкото здраве и/или околната среда“.

10. В т. 48 думите „човешкото здраве и околната среда“ се заменят с „човешкото здраве или околната среда“.

11. Точка 49 се изменя така:

„49. „засегната общественост“ са физически и/или юридически лица, техните сдружения, организации или обединения, които са засегнати, има вероятност да бъдат засегнати или имат интерес от вземането на решения по част първа, глава осма, в т. ч. неправителствени организации, съдействащи за защитата на околната среда и отговарящи на изискванията на българското законодателство;“.

12. Създават се т. 55-57:

„55. „опасно вещество“ е вещество или смес, които са опасни по смисъла на § 1, т. 6 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси;

56. „рекултивация“ означава рекултивация по смисъла на § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за опазване на земеделските земи;

57. „рециклиране“ е всяка дейност по оползотворяване, чрез която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели; то включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности.“

§ 31. Навсякъде в закона думите „министърът на икономиката, енергетиката и туризма“, „министъра на икономиката, енергетиката и туризма“ и „Министерството на икономиката, енергетиката и туризма“ се заменят съответно с „министърът на икономиката и енергетиката“, „министъра на икономиката и енергетиката“ и „Министерството на икономиката и енергетиката“.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 32. (1) Министерският съвет привежда издадените подзаконови нормативни актове в съответствие с разпоредбите на този закон в шестмесечен срок от влизането му в сила.

(2) Министерският съвет приема наредбата по § 26 по предложение на министъра на икономиката и енергетиката в тримесечен срок от влизането в сила на този закон.

§ 33. В Закона за защита при бедствия (обн., ДВ, бр. 102 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 41 и 113 от 2007 г., бр. 69 и 102 от 2008 г., бр. 35, 74 и 93 от 2009 г., бр. 61, 88 и 98 от 2010 г., бр. 8, 39 и 80 от 2011 г. и бр. 68 от 2013 г.), в чл. 35, ал. 3, т. 4 буква „в“ се изменя така:

„в) да предоставят на съставните части на единната спасителна система информация за взривни вещества, опасни химически вещества, източници на йонизиращо лъчение, както и всяка друга информация, необходима за минимализиране на последиците от аварията за здравето на хората, и за да се прецени и минимализира реалната или потенциалната степен на вреда за околната среда;“.

§ 34. В Закона за концесиите (обн., ДВ, бр. 36 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 53, 65 и 105 от 2006 г., бр. 41, 59 и 109 от 2007 г., бр. 50, 67 и 102 от 2008 г., бр. 47, 99 и 103 от 2009 г., бр. 52 и 54 от 2010 г., бр. 50 и 73 от 2011 г., бр. 45, 82 и 102 от 2012 г., бр. 15, 24 и 66 от 2013 г.), в чл. 5 ал. 2 се изменя така:

„(2) Предоставянето на концесия за добив на подземни богатства и текущият контрол по изпълнението на сключените концесионни договори за добив на подземни богатства се извършват при условията и по реда на Закона за подземните богатства.“

§ 35. До влизането в сила на наредбата по § 26 текущият контрол по изпълнението на сключените концесионни договори за добив на подземни богатства се извършва по досегашния ред.

Законът е приет от 42-ото Народно събрание на …… 2013 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Михаил Миков)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства

Разработването на законопроекта е наложено с оглед получено запитване от Европейската комисия в рамките на проекта на Европейския съюз (ЕС) за правото на ЕС EU Pilot. Със законопроекта се отстраняват направените от Генерална дирекция „Околна среда“ при Европейската комисия бележки и уточнения по транспонирането на Директива 2006/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. относно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии и за изменение на Директива 2004/35/ЕО (Директива 2006/21/ЕО) в националното законодателство. Директива 2006/21/ЕО е транспонирана в Закона за подземните богатства със закона за изменението и допълнението му (ДВ, бр. 70 от 2008 г.) и Наредбата за специфичните изисквания за управление на минните отпадъци (ДВ, бр. 10 от 2009 г). Европейската комисия (ЕК) излезе с бележки, че определени текстове в българската нормативна уредба следва да се изменят и/или допълнят за постигане на пълно съответствие с Директива 2006/21/ЕО. В случай че бележките не бъдат отстранени, ЕК може да санкционира страната ни за нарушение на правото на ЕС. Към настоящия момент срещу България е стартирана наказателна процедура поради неправилното транспониране на посочената Директива 2006/21/ЕО.

Част от неточностите при транспонирането на Директива 2006/21/ЕО се дължат на неправилен превод на български език на специфичната терминология, ползвана в тази директива, за което ЕК е уведомена, а други – на възприетия подход при транспонирането за препращане към нормативни актове, уреждащи целия род обществени отношения (субсидиарно прилагане на обща уредба), което се явява неприемливо за ЕК, поради спецификата на отношенията, свързани с управлението на отпадъци от миннодобивни индустрии. Друга група бележки обхваща стесняването на приложното поле на определени разпоредби на Директива 2006/21/ЕО, което се дължи на правно-техническия подход при транспонирането и следва да се коригира за постигане на пълно съответствие на националната мярка с предвиденото в законодателство на ЕС.

Законопроектът цели съобразяване на основните забележки на ЕК, която е уведомена за предприетите от страната действия по отстраняване на несъответствията и непълнотите в националното законодателство спрямо Директива 2006/21/ЕО. С изготвения проект на Закона за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства (ЗПБ) се третират онези бележки, които касаят съществени въпроси по отношение на управлението на минни отпадъци. Предвижда се след приемането на измененията и допълненията и влизането им в сила за пълно и точно транспониране на Директива 2006/21/ЕО да се изготви и приеме от Министерския съвет и нова Наредба за специфичните изисквания за управление на минните отпадъци, с която специфичните отношения да намерят детайлен и изчерпателен нормативен отговор в пълно съответствие с европейското законодателство.

В законопроекта са унифицирани легалните дефиниции на понятията, с които боравят Директива 2006/21/ЕО и ЗПБ. Със специални правила е уредена процедура за информиране и участие на засегнатата общественост при издаване на разрешителни на оператори на съоръжения за минни отпадъци от категория „А", както и в случаи на авария на съоръжение от категория „А", в т.ч. когато негативните последици може да настъпят и на територията на друга държава - членка на ЕС. Уреден е правният ред за обобщаване и предоставяне на информация от задължените лица и компетентните органи с цел надлежно изпълнение на задълженията за изготвяне на доклади до ЕК от страна на единния орган по управление на подземните богатства – министъра на икономиката и енергетиката. Със законопроекта се доуточняват задължения на операторите на съоръжения за минни отпадъци във връзка с опазването на човешкото здраве и на околната среда, като с това не се лимитират, а се уточняват задълженията им, произтичащи от общото законодателство по опазване на околната среда и водите, управление на отпадъците, защита при бедствия и аварии и др. Компетентните по това законодателство органи не са ограничени в правомощията си чрез новите специални правила, а напротив – разполагат с ясни законови критерии и процедури за осъществяване на превантивния, съпътстващия и последващия контрол върху управлението на минните отпадъци.

Извън измененията и допълненията, които се налагат с оглед транспониране на Директива 2006/21/ЕО, законопроектът създава и правна

рамка за повишаване ефективността на контрола по изпълнението на договори за търсене, проучване и добив на подземни богатства и за подобряване на взаимодействието между отделните контролни органи. Включването в законопроекта на разпоредби в тази посока е продиктувано от отправените към администрацията забележки за неефективност на контрола и липса на взаимодействие между отделните органи, като конкретните правила за контрол върху геологопроучвателната дейност и миннодобивните индустрии ще намерят изчерпателен нормативен отговор в наредба на Министерския съвет, чието приемане е предвидено със законопроекта.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Пламен Орешарски)